

— Θέατρο «'Απόλλων» — Θίασος Κυβέλης :
'Ηλία Σουργκούτσεφ : «Τὰ φθινοπωρινὰ
βιολιά». (Μεταφρ. Κας 'Αθηνᾶς Σαραντίδη).

Τὸ σλαβικὸ πνεῦμα, καὶ εἰδικότερα τὸ ρωσικὸ, ἔχει, στὴν καλλιτεχνικὴν ἐκδήλωσίν του, μιὰ ἰδιαίτερη σφραγίδα. Ἐνας βαθύτατος ἀνθρωπισμός, μιὰ σκοτεινὴ ἐπαναστατικὴ ἀντιπροσωπευτικώτεροι συγγραφεῖς τῆς Τέχνης αὐτῆς εἶναι ὁ Ντοστογιέφου κι' ὁ Γκόρκυ. Ὁ 'Ηλίας Σουργκούτσεφ δὲ συγγενεῖ μ' αὐτούς. Εἶναι περισσότερο «Ἑθνωπαῖος» καὶ στὴ σύλληψιν τοῦ θέματος καὶ στὴν ἐκδήλωσίν του καθὼς τουλάχιστο μαρτυρᾶνε τὰ «Φθινοπωρινὰ βιολιά» του :

Στὸ φθινοπωρὸ τῆς ζωῆς τῆς ἡ Βαρβάρᾳ Βασιλιέβνα γίνεται ἔρωμένη τοῦ Μπαρρανόσκη. Ὁ ἄντρας τῆς τὸ μαθαίνει ἀπὸ ἕνα ἀνώνυμο γράμμα, κ' ἐκείνη γιὰ νὰ τὸν πείσει τοῦ λέει, ὅτι ὁ Μπαρρανόσκη ἀγαπάει τὴ θετὴ τους κόρη, τὴ Βέρα. Πείθει τὴν κόρη τῆς ὅτι ὁ Μπαρρανόσκη τὴν ἀγαπάει κ' ἐκείνη νὰ τὴ ζητήσει σὲ γάμο. Νοιώθει πὼς ἀργὰ ἢ γρήγορα ὁ ἔραστής τῆς θὰ τὴν ἐγκαταλείψει καὶ ζητᾶει νὰ τὸν κρατήσῃ κοντὰ τῆς μ' ὁποιοδήποτε τρόπο, ἔστω καὶ γιὰ νὰ τὸν ἀγαπάει σὰν παιδί τῆς. Ὁ Μπαρρανόσκη ζητᾶει τὴ Βέρα σὲ γάμο κι' οἱ δύο νέοι ἀρχίζουν σιγά-σιγά ν' ἀγαπιοῦνται. Ἡ Βαρβάρᾳ τὰ δλέπει καὶ ζηλεύει, ὁ σύζυγός τῆς ὑποπεύεται κ' ἡ κόρη τῆς τὰ καταλαβαίνει ξαφνικὰ ὅλα. Μέσα στὴν ψυχὴ τῆς Βαρβάρᾳς παλεύουν ἡ μητέρα κ' ἡ ἔρωμένη, μὰ ἡ ἔρωμένη ὑποχωρεῖ ἀκούονται κι' ὅλας τὰ θλιθερὰ φθινοπωρινὰ βιολιά ποὺ παίζουν τὸ ἀποχαιρετιστήριον τῆς νιότης τῆς. Πέφτει στὴν ἀγκαλιὰ τῆς Βέρας καὶ κλαῖνε κ' οἱ δύο : ἡ μιὰ γιὰ τὸ γρήγορον φτάσιμο τοῦ χειμῶνα κ' ἡ ἄλλη γιὰ τὸ ξαφνικὸ λουλούδι μιᾶς ἀνοιξῆς.

Τὸ ἔργο ἔχει βέβαια ἀρκετὸ ρομαντισμὸ καὶ τραβάει μὰ εἶναι ἀξιοπρόσεχτο χωρὶς κούφιους

μελοδραματισμοὺς καὶ καλεψυχολογημένο. Ὁ χαρακτήρας τῆς Βαρβάρᾳς εἶναι ζωντανεμένος μὲ μαστρία καὶ δύναμιν ἀσυνήθιστη καὶ ψυχολογημένος βαθειὰ καὶ λεπτά. Ἴδιως οἱ πρὸ τραγικῆς, οἱ σιωπηλῆς σκηνῆς, ἔδωσαν στὴν κ. Κυβέλη τὴν εὐκαιρίαν νὰ μᾶς δώσει μερικῆς στιγμῆς συγκρατημένου πόνου καὶ πνιγμένου λυγμοῦ πολὺ καλῆς.

Τὸ παίξιμο γενικὰ (ἐκτός ἀπὸ μερικῆς ἀδυναμίας τοῦ κ. Παρασκευᾶ, ποὺ δὲν μπόρεσε νὰ κρατήσῃ τὸ ρόλο του μὲ τὴ γνωστὴ του μαστρία γιὰτὶ δὲν «τοῦστεκε» καθόλου καὶ τὸ ἄδειο στὴν πράξιν τῆς δεξιότητος) εἶταν συντονισμένο καὶ ἀρτιονοστοιχῶς οὔτε τὰ σκηνοθετικὰ οὔτε ἡ mise-en-scène θάξιζαν τὸν κόπο ν' ἀναφερθοῦν. Τ' ἀναφέρω μόνο γιὰ νὰ στιγματίσω ἄλλη μιὰ φορά τὴν ἀδιαφορίαν τοῦ θιάσου Κυβέλης στὸ ἀνάβασμα τῶν ἔργων. Πρέπει τέλος πάντων νὰ καταλάβουν οἱ κ. κ. ἐπιχειρηματίες ὅτι ὁ σεβασμὸς στὸ μοντάρισμα τῶν ἔργων εἶναι ἀπαραίτητο στοιχεῖο ἐπιτυχίας κι' ὅτι μιὰ ἀπὸ τίς αἰτίες τῆς θεατρικῆς κρίσεως, ποὺ περνοῦμε, εἶναι κι' ὁ σαφασσομισμὸς τους πάνω στὸ σημεῖο αὐτό.

Κ. ΒΕΛΜΥΡΑΣ